
Sprawozdania z podróży naukowych.

Biuletyn Polonistyczny 21/4 (70), 106-117

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

przedstawił prof. Mieczysław Inglot, który podjął próbę osadzenia "Dożywocia" w polskiej tradycji komediowej, a następnie wskazał na prototypy postaci Fredrowskich w komedii dell'arte oraz na tradycje molierowskie postaci Natki i Leona.

Ostatni referat, "O »Amfitrionie« F. Zabłockiego", wygłosiła mgr Janina Pawłowiczowa. Przytaczając liczne opinie pisarzy oświeceniowych i krytyków współczesnych na temat "Amfitriona", ukazała sceniczny los sztuki Zabłockiego, a następnie dokonała analizy utworu, przedstawiając, z jednej strony - motyw Amfitriona w różnych literaturach, z drugiej zaś - motyw Jowisza w twórczości stanisławowskiego komediopisarza.

Uzupełnieniem wygłoszonych referatów były następujące po nich dyskusje, w trakcie których wniesiono wiele uściśleń, uzupełnień i nowych propozycji.

Mgr Jerzy Snopek

SPRAWOZDANIA Z PODRÓŻY NAUKOWYCH:

Sprawozdanie z pobytu naukowego w Moskwie 12 grudnia 1976 - 6 marca 1978

W czasie pobytu w Moskwie:

- Zapoznałam się z pracami semantyków radzieckich zatrudnionych w różnych ośrodkach (Instytut Słowianoznawstwa i Bałkanistyki, Instytut Języka Rosyjskiego, Ogólnozwiązkowe Centrum Tłumaczeniowe, WINITI, grupa J.D. Apresjana).

- Wygłosiłam trzy referaty, na tematy:

1. Grupy wyrażenń intensyfikowalnych (z zagadnień syntaktyki sensów);
2. Użycie wykładników intensywności cechy w zdaniu z punktu widzenia struktury tematyczno-rematycznej;
3. Sprawozdanie z prac: a) Niektóre zagadnienia przekładu na ma-

teriale tłumaczenia książki J.D. Apresjana "Leksiczeskaja siemantika. Sinonimiczeskije sriedstwa jazyka", Moskwa 1974); b) Z zagadnień diachronii wykładników intensywności cechy.

- Przejrzałam kartotekę słownika rosyjskiego XI-XVII w. pod kątem zainteresowania materiałem dotyczącym wykładników intensywności cechy.

- Wysłuchałam rocznego cyklu wykładów prof. B.A. Uspienskiego z historii rosyjskiego języka literackiego.

- Brałam udział w następujących konferencjach:

Riewzinskije cztienija (Instytut Słowianoznawstwa i Bałkanistyki), Wino-gradowskije cztienija (Uniwersytet Moskiewski), Cztienija w czest' Ilicza-Switicza (Instytut Słowianoznawstwa i Bałkanistyki), konferencja z zakresu semiotyki i lingwistyki (Uniwersytet Moskiewski - Informelektro).

- Uczestniczyłam w seminariach grupy J.D. Apresjana oraz słuchałam referatów poświęconych zagadnieniom semiotyki, semantyki, folkloru, historii rosyjskiego języka literackiego i historii kultury staroruskiej, wygłaszanych w Towarzystwie Semiotycznym, w Instytucie Słowianoznawstwa i Bałkanistyki, w Instytucie Językoznawstwa, w Instytucie Języka Rosyjskiego i in.

- Napisałam artykuł stanowiący przegląd polskich prac z zakresu struktury tekstu do tomu "Sintaksis tieksta" (wyd. Instytutu Języka Rosyjskiego).

- Zestawiłam spis wydań Jana Kochanowskiego znajdujących się w posiadaniu bibliotek moskiewskich.

Dr Elżbieta Janus

Sprawozdanie z pobytu naukowego w Wilnie 7-20 czerwca 1977

W okresie od 7 do 20 czerwca 1977 r. przebywałam w Wilnie jako stypendystka Litewskiej Akademii Nauk. Celem pobytu było poszukiwanie w tamtejszych zbiorach rękopisów i starych druków: 1) materiałów uzupełniających do twórczości i biografii pisarzy opracowanych w oświeceniowych tomach "Nowego Korbuta"; 2) tekstów wierszy "Zapomnianych Poetów Oświecenia" (tytuł podjętej przez Instytut Badań Literackich serii wydawniczej).

Pracowałam w dziale rękopisów Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk, w działach rękopisów i starych druków Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego oraz - tylko rekonesansowo - w Państwowym Archiwum Historycznym.

Najbardziej wyczerpująco - dzięki dobrze opracowanym katalogom i dużej życzliwości bibliotekarzy - zdołałam spenetrować rękopisy Biblioteki Akademii Nauk, gdzie odnalazłam wiele interesujących pozycji - nie publikowanych lub w ogóle dotąd nie znanych (jak np. listy F. Karpińskiego czy F. Zabłockiego). W Bibliotece Uniwersytetu Wileńskiego zainteresowała mnie przede wszystkim bogata korespondencja do M. Poczebuta, zgromadzona w Depozycie Czartoryskich, a skupiająca listy całej rzeszy ówczesnych ludzi pióra i kultury i stanowiąca dzięki temu ważne źródło do dziejów ówczesnego życia kulturalnego. W archiwum pracowałam zaledwie parę dni i zdołałam dotrzeć jedynie do kilku pozycji z byłego Archiwum Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie - znanych mi z uprzednich kwerend bibliograficznych E. Rabowicza - przede wszystkim do interesującej korespondencji I. Massalskiego oraz do nie podpisanego zbioru wierszy Mikołaja Wolskiego. Wobec niedostatecznego dotąd opracowania poloników tych zbiorów, na kwerendy w nich - systematyczne przeglądanie poszczególnych fondów - przeznaczyć należy w przyszłości znacznie więcej czasu.

Z uwagi na krótki czas pobytu, z poszczególnych interesujących mnie pozycji sporządzić mogłam bardzo niewiele odpisów, toteż liczyłam na gros materiałów w postaci mikrofilmów, zamawiając je na podstawie upoważnienia z Ośrodka Dokumentacji PAN. Niestety, zamówienie moje nie zostało dotąd^x zrealizowane - otrzymałam jedynie część zamówienia z Biblioteki Akademii: tylko litteraria, bez korespondencji, m.in. bez listów Karpińskiego i Zabłockiego; nie otrzymałam natomiast żadnych mikrofilmów z rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej ani z Archiwum (te zamawiałam już po powrocie, za pośrednictwem Biblioteki IBL i Centralnego Archiwum Państwowego).

Doc. dr hab. Elżbieta Aleksandrowska

^x Do momentu złożenia sprawozdania (Red.).

**Sprawozdanie z pobytu w Leningradzie
4-17 września 1977**

Korzystając ze stypendium Rosyjskiej Akademii Nauk, przebywałam w okresie 4-17 września 1977 r. w Leningradzie jako gość Instytutu Literatury Rosyjskiej. Celem wyjazdu, zaplanowanego pierwotnie na sześć tygodni (w tym głównie do Moskwy, a tylko częściowo do Leningradu) było kompletowanie materiałów do przygotowywanej edycji krytycznej dzieł Władysława Broniewskiego. Chodziło przede wszystkim o dotarcie do listów poety do pisarzy radzieckich, jego wywiadów i wypowiedzi drukowanych w prasie rosyjskiej oraz o zebranie informacji potrzebnych do komentarza.

Ze względu na skrócenie stypendium do dwóch tygodni i ograniczenie pobytu wyłącznie do Leningradu cel ten został oczywiście osiągnięty tylko częściowo. Pracując w bibliotekach Instytutu Literatury Rosyjskiej, Akademii Nauk i w Bibliotece Publicznej, przeprowadziłam odpowiednie kwerendy w czasopismach rosyjskich okresu międzywojennego oraz opracowałam dla swych potrzeb organy MORP.

Dr Feliksa Lichodziejewska

**Sprawozdanie z wyjazdu naukowego do ZSRR
4-19 września 1977**

W dniach 4-19 września 1977 r. przebywałam na stypendium naukowym w Kijowie i Lwowie. Celem wyjazdu było przeprowadzenie kwerend bibliotecznych w związku z poszukiwaniami wydań książkowych z XIX w. do przygotowywanego w Instytucie Badań Literackich "Słownika pseudonimów pisarzy polskich".

W ciągu pierwszego tygodnia pracowałam w Centralnej Bibliotece Akademii Nauk w Kijowie, przeprowadzając kwerendę w katalogu współczesnym oraz w starym, XIX-wiecznym katalogu dawnego Uniwersytetu Św. Włodzimierza, a także oglądając książki z autopsji.

Drugi tydzień pobytu spędziłam we Lwowie, gdzie pracowałam w Bibliotece Akademii Nauk. Analogicznie jak w Kijowie, sprawdziłam tam zapisy na kartach tytułowych pozycji niedostępnych w Polsce - częściowo dokonując autopsji pozycji o wątpliwych zapisach pseudonimowych. Pracowałam ponadto w dziale rękopisów Biblioteki, gdzie m.in. przeglądałam teki rodziny Darowskich.

Dr Cecylia Gajkowska

Wyjazd służbowy do Czechosłowacji 6-18 września 1977

W dniach od 6 do 18 września rb. przebywałam na stypendium naukowym w Czechosłowacji. Celem wyjazdu było zapoznanie się z prowadzonymi w ČSSR pracami nad pseudonimami oraz sprawdzenie pseudonimów autorów polskich piszących w prasie czeskiej XIX wieku.

W Bratysławie nawiązałam kontakty z pracownikami Instytutu Literatury Słowackiej i Światowej zajmującymi się teorią pseudonimu, a w Bibliotece Uniwersyteckiej sprawdziłam szereg pozycji pseudonimowych.

W Martinie, w Matíce Slovenskéj, zapoznałam się z pracami edytorскими dotyczącymi pseudonimów słowackich (efektami tych prac są słowniki Ormisa, Hanakoviča, Kormutha) oraz z prowadzonymi z wielkim rozmachem pracami bibliograficznymi i biograficznymi (przygotowywany Slovenský biografický slovník).

W Pradze, w oddziale bibliograficznym Instytutu Czeskiej i Światowej Literatury, sprawdziłam dokumentację do publikowanych w prasie czeskiej artykułów Konopnickiej, Dembego i in., a w Bibliotece Uniwersyteckiej zapoznałam się z artykułami dotyczącymi pseudonimów w XIX- i XX-wiecznych czasopiśmiech czeskich.

Z powodu zbyt krótkiego pobytu w Pradze (5 dni, w tym wolna sobota i niedziela) nie mogłam należycie wykorzystać kontaktów z badaczami zajmującymi się sprawami pseudonimu oraz z nowymi metodami ustalania autorstwa. Nie zdołałam też dotrzeć do wielu czasopism i książek znajdu-

jących się w różnych bibliotekach Pragi.

Dwutygodniowy okres jest stanowczo zbyt krótki na pracę w dwu (a tym bardziej trzech) oddalonych od siebie miejscowościach: zbyt wiele czasu pochłaniają przejazdy, sprawy zakwaterowania, zapoznanie się z nowymi ośrodkami pracy.

Mgr Dobrosława Świerczyńska

**Sprawozdanie z podróży naukowej do Wilna
14-29 września 1977**

W czasie dwutygodniowego pobytu w Wilnie (od 14 do 29 września 1977 r.) przeprowadziłem kwerendy w Dziale Rękopisów i w Starych Drukach Biblioteki Uniwersyteckiej oraz w polonikach XVIII-wiecznych przechowywanych w Centralnej Bibliotece Litewskiej Akademii Nauk. Dla szczupłości czasu (w ZSRR soboty i niedziele są wolne od pracy, na przeprowadzenie zamierzonych poszukiwań miałem zaledwie 10 dni) w instytucjach wymienionych mogłem przejrzeć tylko skromną część interesującego mnie materiału - nie byłem w stanie zapoznać się - bodaj pobieżnie - ze źródłami znajdującymi się w Archiwum Państwowym LSRR w Wilnie.

Do tematu zasadniczo mnie interesującego, mianowicie do dziejów poezji politycznej ostatnich lat szlacheckiej Rzeczypospolitej, przepisałem lub odnotowałem sporą wiązanekę tekstów znanych mi już, ale ważnych ze względu na warianty i określenie terytorialnego ich zasięgu, oraz kilka nieznanych, m.in. interesujący "List obywatela do przyjaciela w Grodnie mieszkającego 1793 8-br 5 z Lebiody".

Przywiozłem też z Wilna sporą garść odpisów nie znanych mi lub znanych w innej wersji wierszy politycznych i obyczajowych z całego okresu panowania króla Stanisława Augusta tudzież mnóstwo ekscerptów źródłowych dotyczących genezy poszczególnych utworów, ich autorstwa etc. Przywiozłem odpis (z autografu) nieznanego, a bardzo ciekawego, listu Józefa Wybickiego do Marcina Poczobuta z 19 VII 1777 r., odpis (z nie-

znanego druku ulotnego) łacińskiej mowy rektora Ignacego Żaby, wygłoszonej na przywitanie Wybickiego w Wilnie, i in.

Wspomnieć też muszę o znalezieniu przeze mnie dwóch różnych druków ulotnych (warszawskiego i wileńskiego), wiersza Naruszewicza "Na ozdobne mieszkanie w Pioromoncie..." oraz wiersza tegoż poety pt. "Przy oddaniu pierścienia od Jego Królewskiej Mości X. Kazimierzowi Naruszewiczowi...". Pożyteczną dla moich robót naukowych okazała się też lektura kilku roczników gazetek pisanych znajdujących się w Centralnej Bibliotece Litewskiej Akademii Nauk.

Doc. dr hab. Roman Kaleta

Sprawozdanie z pobytu naukowego we Francji wrzesień – październik 1977

Głównym celem wyjazdu było uzupełnienie zasobu informacji dotyczących romantycznej koncepcji poezji we Francji lat 1815-1830. Pracowałam przede wszystkim w Bibliothèque Nationale w Paryżu, gdzie przejrzałam - pod kątem interesującego mnie tematu - następujące czasopisma: "Le Nain Jaune", 1814-1815; "La Muse Française"; "L'Album"; "Le Conservateur Littéraire", "Annales de la Littérature et des Arts" (częściowo); "Le Defenseur"; "La Minerve Littéraire"; obie serie "Les Lettres Champenoises"; "Mercure du dix-neuvième siècle" (udostępnia się tylko mikrofilmy); "Le Globe" (ostatni rocznik - częściowo w Bibliotece Arsenалу); z innych czasopism - wybrane artykuły. Przejrzałam także najważniejsze pozycje książkowe, których brak w bibliotekach polskich.

O wiele mniej czasu zabrały mi - nieliczne tym razem - lektury związane z mistycznym okresem twórczości Słowackiego. Wyzyskałam natomiast jedną niedzielę na wyjazd do Pornic, miejscowości nad Atlantykiem, w której Słowacki przeżył swój przełom mistyczny. Ponieważ refleksy tamtejszego krajobrazu znaleźć można w "Genezis z Ducha", bo tam właśnie, "na skałach oceanowych", poczuł się Słowacki postawiony przez Boga,

zobaczenie tych realiów, choćby po stu trzydziestu latach, wydawało mi się ważne. I okazało się ważne - zarówno wielkość i kształty owych skał oceanowych, jak przedziwne barwy ślimaków (zwanymi w "Genezis z Ducha" moluskami), jak faktura tych skał, wchłaniających w siebie i uwieczniających w kamieniu kształty milionów żyjątek. Konfrontacja utworu Słowackiego z pejzażem Pornic pozwala o wiele głębiej zrozumieć powiązania między mistyką a realizmem; pozwala wydobyć z mistycznej wizji jakieś elementy rzeczywistego, choć dla nas egzotycznego - pejzażu.

Czas wolny podczas pobytu w Paryżu wykorzystywałam m.in. na współudział w porządkowaniu archiwum Aleksandra Wata, które jest własnością żony poety, Oli Watowej, i znajduje się w jej mieszkaniu. Ze względu na fragmentaryczność wielu notatek i trudno czytelny charakter pisma poety, materiały te są trudne do opracowania. Rękopisy po uporządkowaniu wypełniły trzydzieści kilka teczek; są także zachowane taśmy magnetofonowe z nagraniami, wycinki z prasy, książki. Opracowuje je Ola Watowa. Całość archiwum przeznaczona jest w przyszłości dla Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie.

Wyjazd stypendialny potwierdził moje nadzieje - znalazłam poszukiwane materiały, a czas pobytu w Paryżu okazał się dostateczny do opracowania ich zgodnie z moimi potrzebami. Po powrocie z Paryża, gdzie ogromnym udogodnieniem była stała możliwość korzystania z kserografu, tym bardziej tylko przykro odczuwa się brak podobnych możliwości w Bibliotece IBL.

Doc. dr hab. Alina Kowalczykova

Sprawozdanie z pobytu stypendialnego w Wiedniu 16-29 października 1977

W czasie pobytu w Wiedniu pracowałam w Archiwum Państwowym i - głównie - w Bibliotece Narodowej, gdzie miałem okazję w poważnym stopniu uzupełnić i zebrać materiały do pracy pt. "Lwów folklorystyczny drugiej połowy XIX wieku". Uwagę skoncentrowałem na penetracji niedostęp-

nych bądź zdekompletowanych w naszych krajowych zbiorach bibliotecznych lwowskich czasopism i wydawnictw, znajdujących się w austriackiej Bibliotece Narodowej. Pozwoliło mi to prześledzić funkcjonowanie i recepcję idei folklorystycznych w środowisku lwowskim, uzupełnić dane na temat lwowskiego ruchu folklorystycznego i jego stosunku do ważniejszych wydarzeń folklorystycznych w kraju i zagranicą. Pod tym kątem zbadałem niedostępne w kraju roczniki (a niekiedy tylko numery) "Rozmaitości" i "Lwowianina" oraz gazet lwowskich z drugiej połowy XIX i początków XX w., kiedy to na ich łamach (np. "Gazety Lwowskiej" czy "Słowa Polskiego") pomieszczano cenne przyczynki i artykuły dotyczące folklorystyki sprzed r. 1850.

Dzięki temu poważnie wzbogaciłem zgromadzone wcześniej materiały i dane do opracowywanego w/w tematu.

Doc. dr hab. Ryszard Górski

Sprawozdanie z pobytu naukowego we Francji

2 listopada 1977 - 2 stycznia 1978

Otrzymane stypendium rządu francuskiego na dwumiesięczny pobyt i studia we Francji wykorzystałam w terminie od 2 listopada 1977 do 2 stycznia 1978. Od 20 listopada do 2 grudnia przebywałam w Clermont Ferrand (gdzie mieści się Centre d'Etudes Romantiques et Revolutionnaires, z którym nasza Pracownia utrzymuje kontakt naukowy), później - w Paryżu.

W Clermont Ferrand:

1. Obejrzałam archiwa i bibliotekę Monglond, która stanowi chyba najpełniejszy na świecie zbiór materiałów na temat romantyzmu do roku 1930, jest więc znakomitym miejscem do prowadzenia gruntownych studiów, o których, niestety, w czasie swego krótkiego pobytu nawet nie mogłam pomyśleć.

2. Zebrałam informacje o współczesnym stanie badań nad przełomem oświecenie-romantyzm i tzw. romantyzmem Cesarstwa (Chateaubriand,

Senancour, Constant), co było mi potrzebne do przygotowywanej pracy habilitacyjnej (tytuł roboczy "Model biografii romantycznej").

3. Dzięki świetnej informacyjnie bibliotece Centre, poświęconej nowośćom, rozejrzałam się wśród nowych francuskich prac nad problemami, którymi poświęcam swoją książkę.

4. Przeprowadziłam zleconą mi rozmowę z prof. Viallanex.

W Paryżu:

1. Przystudiowałam w Bibliothèque Nationale kilka ważnych - a niedostępnych w Polsce - pozycji potrzebnych mi do pisanej książki.

2. Wybrałam materiał ilustracyjny do przygotowywanej antologii - tomik w "Bibliotece Romantycznej" Wydawnictwa Literackiego.

3. Zorientowałam się ogólnie w stopniu doniosłości badań nad secesją, którą zamierzam się zająć po zakończeniu badań obecnie prowadzonych.

Do tych ściśle naukowych i materiałowych informacji należy dodać, że zwiedziłam kilkadziesiąt muzeów i wystaw, obejrzałam sporo filmów i, niestety niewiele, przedstawień teatralnych.

Pobyt we Francji przyniósł mi - jak się wydaje - ogromne korzyści zarówno ściśle informacyjno-naukowe, jak ważniejsze kulturalne. Przyjrzenie się z bliska kulturze i sztuce we Francji, teraz, kiedy zachodzą tam tak wyraźne i znaczące zmiany, na pewno poszerza horyzonty, zmienia punkt widzenia na wiele spraw, co, mam nadzieję, powinno także odbić się na książce, którą właśnie piszę i którą mam zamiar przedstawić jako pracę habilitacyjną.

Dr Marta Piwińska

Wyjazd naukowy do Drezna

21 marca – 1 kwietnia 1978

W dniach 29 marca do 1 kwietnia 1978 r. odbywały się w Dreźnie ósme Dni Kultury Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Organizatorem obchodów była Akademie der Kunste der DDR, a wzięli w nich udział ar-

tyści, pisarze i uczeni z NRD oraz zaproszone delegacje z 15 państw. W składzie delegacji Polskiej Akademii Nauk znaleźli się: prof. dr Andrzej Ryszkiewicz, doc. dr hab. Stanisław Mossakowski i doc. dr Aleksander Wojciechowski - wszyscy z Instytutu Sztuki PAN, oraz niżej podpisana - jako przedstawicielka Instytutu Badań Literackich PAN.

Program przewidywał zwiedzanie wystaw sztuki współczesnej NRD, zakładów pracy (plantacji roślin, przemysłu elektronicznego "Robotron") oraz spotkania naukowe, na których dyskutowano o problemach sztuki współczesnej i perspektywach jej rozwoju. Bardzo interesująca była bogata wystawa malarstwa - można było zauważyć, porównując ją z analogicznymi wystawami z lat wcześniejszych, że malarstwo w NRD coraz bardziej się różnicuje, że współistnieje tam obecnie wiele nurtów artystycznych aspirujących równolegle do miana sztuki społeczeństwa socjalistycznego i mocno zakorzenionych w tradycji. Wszędzie widoczna tendencja ideowa, zmierzająca ku bliskiemu powiązaniu dzieł artystycznych z codziennym trudem człowieka, wyraźnie przebiegała także z nie mniej ciekawej wystawy sztuki użytkowej, gdzie szczególną uwagę zwracały piękne wyroby ze szkła oraz plakaty.

W dyskusjach, gromadzących wszystkich zaproszonych gości, dominowała troska o przyszłe oblicze sztuki, o jeszcze ściślejsze więzy między pracą artysty i robotnika, wspólnie na swych odcinkach pracy tworzących przyszłość narodu.

W spotkaniach brali udział przedstawiciele najwyższych władz partyjnych NRD, którzy wygłosili referaty na zebraniach plenarnych.

Doc. dr hab. Alina Kowalczykova

Udział w konferencji w Moskwie czerwiec 1978

W czerwcu 1978 r. odbyło się w Moskwie kolejne spotkanie Komitetu Redakcyjnego serii wydawniczej, w której będą ogłoszone zeznania polskich rewolucjonistów przed komisją śledczą w okresie międzypowstano-

wym (1330-1864). Ze strony radzieckiej brali w nim udział pracownicy Instytutu Słowianoznawstwa Akademii Nauk ZSRR z prof. Władimirem Diakowem, redaktorem serii, ze strony polskiej - prof. dr Stefan Kieniewicz (IH UW), doc. dr hab. Wiktoria Śliwowska (IH PAN) i doc. dr hab. Alina Kowalczykowa (IBL PAN) - w zastępstwie członka Komitetu, prof. dr Marii Janion.

Omawiano zasady dalszej współpracy, podziału zadań między strony radziecką i polską, podsumowano wyniki działań dotychczasowych. Pierwszy tom serii - przewidzianej na ok. 8 tomów - ukaże się w najbliższych miesiącach, drugi został złożony w wydawnictwie, publikację dalszych przewiduje się w rocznych odstępach czasu.

Prace nad tą serią wydawniczą przebiegają zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Doc. dr hab. Alina Kowalczykowa